

Sadržaj

Prvi deo

Istraživanje okolnosti koje upućuju na projektovanje državnog ekonomiksa u uslovima svetske pojave i procesa globalizacije (1)

1. Okviri za vođenje rasprave	2
1.1. Kulturno-civilizacijska uporišta	2
1.2. Analiza stanja u okruženju	7
1.3. Svetska pojava i procesi savremene globalizacije, regionalizacije i tribalizma	18
1.3.1. Definisane pojma međunarodna podela rada	19
1.3.2. Globalizacija kao svetski proces se odvija prema kulturno-civilizacijskim pravilima liberalnog kapitalizma i protestantizma	22
1.3.3. Teorije međunarodne trgovine baziranih na direktnim ulaganjima	26
1.3.3.1. Teorijska analiza obima i koristi od spoljne trgovine u uslovima monopolske konkurencije	28
1.3.3.1.1. Inter i intra-industrijska trgovina	29
1.3.3.1.2. Efekti od trgovine u uslovima monopolističke konkurencije	30
1.3.3.2. Karakteristike zemalja sa intra-industrijskom spoljnom trgovinom	31
1.3.3.3. Unifikacija međunarodnog privrednog prava putem normativizacije postojeće međunarodne trgovačke prakse	33
1.3.3.3.1. Evropska ekonomska komisija Ujedinjenih nacija	33
1.3.3.3.2. Međunarodna trgovinska komora	33
1.3.3.3.3. Međunarodne konvencije na svetskom nivou	35
1.3.3.3.4. Međunarodne konvencije na regionalnom nivou	35
2. Respektovanje kriterijuma svetske pojave i svetskog procesa globalizacije u odnosu na klasične međunarodne odnose	36
2.1. Rasprava o konceptu suverenosti	36
2.2. Ključne transformacije koje su proizašle iz svetskog procesa globalizacije	37
2.3. Istraživanje promena uloga u svetskom procesu globalizacije	39
2.4. Istraživanje značaja Evropske unije u svetskom procesu globalizacije	40
2.5. Istraživanje promena u orijentaciji japanskih kompanija u svetskom procesu globalizacije	45
2.6. Produbljivanje dužničke krize	45
2.7. Novi izazovi procesa globalizacije za istočnu grupu zemalja	46
2.8. Značaj transnacionalnih kompanija u procesu globalizacije	48
2.9. Istraživanje uloge i značaja SAD u svetskom procesu globalizacije	48
2.10. Strukturisanje novog svetskog razvoja i poretka	51
2.10.1. Ispitivanje dilema svetskog razvoja – Unipolarna globalizacija kao svetska pojava i proces ili nova bipolarizacija	52
2.10.2. Procena buduće globalne strukture sveta	54
2.11. Globalni odnosi na svetskom tržištu	55
2.11.1. Ključne promene u međunarodnoj razmeni	56
2.11.2. Međuzavisnost tehnologije i međunarodne trgovine	58

2.12. Istraživanje globalnih aspekata razvoja i rasta prema kriterijumu tehnoloških promena	60
2.12.1. Identifikovanje ključnih promena	60
2.12.2. Otkriće inovativnog preduzetništva kao novog izvora rasta i razvoja	63
2.12.3. Identifikovanje faktora koji će determinisati buduće promene	68
2.12.4. Otkriće novih razvojnih mogućnosti otkrićem ekonomije usluga	70
2.12.5. Identifikovanje novih razvojnih područja	75
2.13. Istraživanje fenomena simbolske ekonomije i međuzavisnosti portfolio i direktnih investicija i međunarodne trgovine	77
2.13.1. Karakteristike međunarodnih finansija	77
2.13.2. Savremeni međunarodni finansijski tokovi i međunarodno tržište kapitala	80
2.13.3. Koristi od međunarodnih tokova kapitala	82
3. Istraživanje svetske pojave i procesa globalizacije, regionalizacije i integracije privrede	85
3.1. Pristup analizi međunarodnih ekonomskih dimenzija	85
3.2. Istraživanje funkcionisanja Evropske unije	90
3.3. Istraživanje nove uloge Svetske trgovinske organizacije	90
3.4. Istraživanje delovanja transnacionalnih kompanija u svetskoj pojavi i procesu globalizacije	92
3.4.1. Multinacionalne kompanije i globalne korporacije kao tip međunarodnog preduzeća	92
3.4.2. Međunarodne globalne strateške alijanse	93
3.4.3. Analiza oblika i načina delovanja transnacionalnih kompanija	94
3.4.3.1. Uloga transnacionalnih kompanija u spoljnoj trgovini matičnih zemalja	94
3.4.3.2. Uloga transnacionalnih kompanija na svetsku trgovinu	95
3.4.3.3. Model intrakompanijske razmene	95
3.4.3.4. Mehanizmi delovanja transnacionalnih kompanija	96
3.4.3.5. Doprinos transnacionalnih kompanija međunarodnoj trgovini	96
3.4.3.6. Kontrola delovanja transnacionalnih kompanija	97
3.5. Istraživanje područja, faktora i oblika globalizacije	97
3.5.1. Područja i faktori globalizacije	97
3.5.2. Oblici globalizacije	98
3.5.2.1. Proces globalizacije	99
3.5.2.2. Proces regionalizacije	99
3.5.2.3. Proces tribalizma	100
3.5.3. Oblici globalizacije spoljnotrgovinske razmene	100

Drugi deo

Obeležja savremenog građanskog demokratskog društva (101)

1. Teorijska ishodišta i praktične koristi kreiranja građanskog demokratskog društva	102
1.1. Postulati građanskog demokratskog društveno-političkog sistema	103
1.2. Izbor oblika društveno-političkog sistema	107

2. Savremena filozofija, aksiologija i gneseologija ljudske pravde, prava i slobode u uslovima globalizacije	114
2.1. Filozofija prava i sloboda sa filozofijom pravne države	114
2.1.1. Filozofija prava i sloboda	114
2.1.2. Filozofija pravne države	115
2.2. Aksiologija – učenja o vrednostima sveta	121
2.2.1. Norme ponašanja i oblici društvene svesti	122
2.2.1.1. Običaji i religija	122
2.2.1.2. Moral i etika	126
2.2.1.3. Pravo i zakon	128
2.3. Vrednosni sistemi i vrednosne orijentacije	134
2.3.1. Istina kao vrednosna orijentacija	134
2.3.2. Pravda kao vrednosni sistem	135
2.3.3. Sloboda kao univerzalna vrednosna orijentacija	136
2.3.4. Red (poredak)	139
2.3.5. Mir kao neotuđivo ljudsko pravo	141
2.3.6. Očuvanje ljudskog dostojanstva	143
3. Obeležja demokratije u odnosu na autokratiju	144
3.1. Objašnjenje pojmova autoritet i autoritarizam	144
3.1.1. Prusko poimanje države	145
3.1.2. Francuski centralizam	146
3.1.3. Rusko samodržavlje	146
3.1.4. Srpska autokratijnost	147
3.2. Obeležja državnog nasilja nad javnošću	147
3.3. Savremena evropska državotvornost	149
4. Uticaj države i prava na ponašanje građana	153
4.1. Postanak države i prava	153
4.2. Tunkcije države i prava	155
4.2.1. Država i savremeno društvo	156
4.2.2. Država blagostanja ili totalitarizma	158
4.2.3. Američki državni pragmatizam	159
4.2.3.1. Stiglerova predstava o državi	160
4.2.3.2. Samuelsonova ekonomska uloga privatne aktivnosti	161
4.2.4. Nove tendencije u razvoju države	162
4.2.4.1. Krañ ideje država blagostanja	163
4.2.4.2. Osavremenjena država revolucije	163
4.2.4.3. Procesi odumiranja države blagostanja	164
4.2.5. Oblici države i prava	165

Treći deo

Pretpostavke menidžmenta državnog ekonomiksa (167)

1. Pojavni oblici državne vlasti u građanskom demokratskom društvu	168
1.1. Zakonodavna civilna vlast	168

1.1.1.	Realizacija principa ograničene vlasti	169
1.1.2.	Realizacija principa diskrecione vlasti	169
1.1.3.	Realizacija principa jednakosti ljudi pred zakonom	169
1.1.4.	Realizacija principa ograničenja ljudskih prava i sloboda	169
1.1.5.	Kontrola zakonodavne vlasti	170
1.2.	Izbor smenjive izvršne vlasti	170
1.3.	Profesionalna administrativna vlast	171
2.	Čovek, politika i politički mitovi u uređenju odnosa između ekonomije i politike	172
2.1.	Čovek, politika i politički mitovi	172
2.2.	Uređenje odnosa između politike i ekonomije	177
2.2.1.	Polazne osnove	177
2.2.2.	Pristup izboru rešenja	177
2.2.3.	Razvojne faze ekonomske teorijske misli	178
2.2.4.	Priroda odnosa između društva, ekonomije i politike	179
2.3.	Postupak dekriminalizacije srpskog društva	184
2.3.1.	Ocena stanja	184
2.3.2.	Identifikovanje područja krize	186
2.3.3.	Nedostatak etike i kriza morala	188
2.3.4.	Pojava novog oblika pluralizma	189
2.3.5.	Traganje za rešenjima izlaska iz krize	190
3.	Kulturno-civilizacijske paradigme balkanskog prostora u odnosu na savremene tokove	194
3.1.	Kulturno-civilizacijske paradigme balkanskog prostora	194
3.1.1.	Kulturno-civilizacijske paradigme okruženja	196
3.1.2.	Balkanski prostor u odnosu na okruženje	197
3.1.3.	Izvesnost budućnosti balkanskog prostora	199
3.2.	Identifikovanje srpskih specifičnosti	201
3.2.1.	Specifičnosti savremenog političkog okruženja	202
3.2.2.	Specifičnosti savremenog ekonomskog okruženja	204
3.2.3.	Ocena postkomunističkih reformi srpskog društva	206

Četvrti deo

Savremeni državni ekonomiks (213)

1.	Kriterijumi institucionalne strukture sa načelima pravne države	214
1.1.	Izbor načela menadžmenta izvršne vlasti	214
1.1.1.	Definisanje budućnosti i svrhe vlasti	214
1.1.2.	Orijentacija na uzore sa demokratskom tradicijom	215
1.1.3.	Obeležja i faktori proceduralne demokratije	216
1.2.	Kriterijumi za projektovanje institucionalne strukture građanskog demokratskog društva pravne države	219
1.2.1.	Obeležja pluralističkog građanskog društva	219

1.2.2.	Karakteristike institucionalne strukture za potrebe savremenog državnog ekonomiksa	221
1.2.3.	Rasprava o oblicima vlasti	222
2.	Otvorena pitanja i pravci transformacija države i osnovni postulati savremenog državnog menadžmenta	224
2.1.	Otvorena pitanja i pravci transformacije prava i države	224
2.2.	Osnovni postulati savremenog državnog menadžmenta	226
3.	Uređenje građanske demokratske države sa respektovanjem osnovnih načela pravne države	229
3.1.	Uređenje građanske demokratske države	229
3.1.1.	Identifikovanje demokratskih načela i procedura sa trajnim izbornim pravilima	229
3.1.2.	Učenje na iskustvu uspešnih država – deregulacijom	230
3.1.3.	Kreiranje savremenih elemenata političkog i državnog menadžmenta	231
3.1.4.	Osmišljavanje savremene uloge države u razvoju privatnog preduzetništva i klime koja će privući sveži kapital	234
3.1.5.	Uравnoteženje odnosa između države, plana i tržišta u preduzetničkoj ekonomiji	236
3.1.6.	Podržavanje razvoja i funkcionisanja pluralističkih društvenih grupa i nevladinih organizacija	237
3.1.7.	Depolitizacija vojske, policije, sudstva i državne uprave	237
3.2.	Operacionalizacija načela pravne države	238
3.2.1.	Načelo legitimnosti vlasti	239
3.2.2.	Načelo podele vlasti	239
3.2.3.	Načelo nezavisnosti sudstva	239
3.2.4.	Načelo nezavisnosti monetarne vlasti	240
3.2.5.	Načelo ustavnosti i zakonitosti (legaliteta vlasti)	240
3.2.6.	Načelo ustavnog jemstva ljudskih i građanskih prava	241
3.2.7.	Načelo slobode privrede i privredne aktivnosti	241
3.2.8.	Načelo slobode štampe i javnosti	241
3.2.9.	Načelo slobode nauke i obrazovanja	241
3.3.	Operacionalizacija institucija tržišne privrede	241
3.3.1.	Uponišta institucija tržišne privrede u pravnoj državi	241
3.3.2.	Kriterijumi za projektovanje institucionalne strukture pravne države	243
4.	Identifikovanje slabosti savremene srpske državotvornosti i vladavine prava sa pravcima reformi	245
4.1.	Identifikovanje glavnih slabosti srpskog društva	245
4.1.1.	Slabosti koja se odnose na ograničenje prelaza iz rata ka miru	245
4.1.2.	Slabosti koja se odnose na ograničenja prelaza iz socijalizma ka demokratskom društvu	246
4.1.3.	Slabosti usled neiskorištenosti ključnog kapitala XXI. veka	249
4.1.4.	Slabosti koja se odnose na nepostojanje i nefunkcionisanje preduzetničke ekonomije i inovativnog preduzetništva	250
4.2.	Identifikovanje područja i teorijskih aspekata reformi i tranzicologije	254
4.2.1.	Tranzitologija kao ideologija	254

4.2.1.1.	Opšti okviri zapadne tranzitologije i naša očekivanja	254
4.2.1.2.	Teorijski izvori zapadne tranzitologije	256
4.2.2.	Identifikovanje teorijskih grešaka zapadne tranzitologije Istoka	259
4.2.3.	Identifikovanje teorije i prakse tranzicije etike	259
4.2.3.1.	Stipuliranje novih etičkih okvira	259
4.2.3.2.	Procena šansi na etici savremenog državnog menadžmenta	262
4.3.	Postuliranje područja sveobuhvatnih reformi srpskog društva prema kriterijumima pravne države	263
4.3.1.	Determinisanje srpske države kao vladavine prava, pravde i slobode	268
4.3.2.	Determinisanje vladavine prava na svojinu	271
4.3.3.	Determinisanje suvereniteta	272
4.4.	Problematiziranje otvorenih pitanja kod determinisanja tržišne privrede kao pretpostavke pravne države	273
4.4.1.	Otvorena pitanja tranzicione ekonomije sa osnovnim premisama strategije otvorene privrede	273
4.4.2.	Osnovne premise strategije demokratskog društva i otvorene tržišne privrede	277
5.	Pitanja čije rešenje omogućuju prelaz iz socijalističke i ratne u tržišnu privredu	280
5.1.	Rešavanje otvorenih pitanja čijim se rešenjem osigurava prelaz iz socijalističke u tržišnu privredu	282
5.1.1.	Otvorena pitanja	282
5.1.2.	Iskustva Nemačke - prelaz iz nacional-socijalističke prema tržišnoj privredi	285
5.1.3.	Iskustva Istočne Evrope - prelaz iz centralno-planske prema tržišnoj privredi	287
5.1.4.	Pouke za prelaz iz socijalističke-samoupravne prema tržišnoj privredi	290
6.	Rešavanje otvorenih pitanja čijim se rešenjem osigurava prelaz iz socijalističkog u preduzetničko društvo	296
7.	Rešavanje otvorenih pitanja čijim se rešenjem osigurava prelaz iz ratne u civilnu tržišnu privredu	300
7.1.	Osnovni ekonomsko-socijalni ciljevi	301
7.2.	Ekonomsko-socijalne funkcije države u tržišnoj privredi	304
	Studij slučaja iz prakse	306
	Literatura	339